

Motion till riksdagen 2008/09:So470

av Jan Lindholm och Gunvor G Ericson (mp)

Grön alkoholpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige snarast ensidigt bör återinföra införselregler för alkohol på den nivå som gällde före det svenska EU-medlemskapet för att skydda folkhälsan.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alkoholens allvarliga hot mot folkhälsan ska användas som huvudsakligt argument om Sveriges beslut om införselbegränsning ifrågasätts.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kraftfulla insatser för att minska alkoholens skadeverkningar ger större intäkter än kostnader för samhället.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att prioritera arbetet med alkoholkontroller i trafiken.²
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att prioritera bekämpandet av brottslighet där alkohol är involverad.²
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppföljning av de totala samhällsekonomiska effekterna av de föreslagna åtgärderna.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Systembolagets framtida roll.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om varningstexter på alkoholförpackningar.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förebyggande arbete.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att vid arbete med internationella biståndsinsatser lyfta fram handel med alkohol som en kraftigt utvecklingshämmande faktor.³

Fel! Okänt namn på

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lyfta fram frågan om aggressiv marknadsföring av alkohol som en utvecklingshämmande faktor inom ramen för EU:s arbete med WTO och GATS samt vid alla andra tillfällen när handelsregler diskuteras och förhandlas.⁴
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att lyfta fram frågan om aggressiv marknadsföring av alkohol som en utvecklingshämmande faktor inom ramen för FN:s arbete med utvecklingsfrågor.³

¹ Yrkandena 1 och 2 hänvisade till SkU.

² Yrkandena 4 och 5 hänvisade till JuU.

³ Yrkandena 10 och 12 hänvisade till UU.

⁴ Yrkande 11 hänvisat till NU.

Bakgrund

75 procent av alla våldsbrott som sker i Sverige sker under påverkan av alkohol. 40 procent av allt våld sker på fredagar och lördagar då alkoholkonsumtionen är som störst. Mellan 5 000 och 7 000 människor dör årligen till följd av alkoholrelaterade problem. Uppskattningsvis har 10 procent av alla svenskar alkoholproblem. Dessa 10 procent av befolkningen konsumerar 60 procent av all alkohol som konsumeras i landet.

200 000 barn i Sverige lever med minst en förälder som missbrukar alkohol. Det innebär att i genomsnitt har två till tre barn i varje skolklass sådana hemnavillkor. Det är dessa som drabbas hårdast även om de flesta gömmer sina problem inombords. Tyvärr får dessa barn inte en rättvis möjlighet till en utvecklande skolgång och ett bra liv. I det tysta vårdar de ofta sina föräldrar och tar hand om syskon.

Globalt söker alkoholindustrin ständigt nya marknader. I svaga länder utan restriktioner för marknadsföring tar sig ofta metoderna för marknadsföring groteska i ett svenskt perspektiv. Med hjälp av de grövsta metoderna försöker man snärja nya brukare in i vanor och beroende som de inte har kunskap om.

De punktskatter vi får in från försäljningen av alkohol täcker långtifrån den kostnad samhället drabbas av på grund av alkoholens skadeverkningar. Införseln i landet ökar och gränserna för vad som är legalt och inte blir allt svårare att uttolka.

Krav i tidigare motioner liknande dem som framförs i denna motion har riksdagen tidigare behandlat och avslagit. Med smärre förändringar samt några tillkommande krav förnyas här en alkoholpolitisk framställan till riksdagen.

Förslag till åtgärder

Begränsa införseln av alkohol

Idag är det näst intill en omöjlighet att tala om legal och icke legal införsel av alkohol. Tillämpningen av de indikativa nivåerna med det särskilda undantaget för ökade nivåer vid 50-årsfest, bröllop och liknande tillställningar gör att det snarare är lastkapaciteten på fordonen som sätter stopp för hur stora mängder som förs in och inte några alkoholpolitiska ambitioner. Det måste dock inte vara på det viset. Trots det svenska EU-medlemskapet och de därtill hörande reglerna för varors fria rörlighet finns det utrymme för att pröva ett återinförande av tidigare gällande införselbestämmelser. Det är rimligt att Sverige prövar att med hänvisning till artikel 30 (konsoliderad Niceversion) hävda rätten till kvantitativa begränsningar för att skydda folkhälsan.

Sedan regeringsskiftet efter valet 2006 har det varit väldigt tyst från regeringens sida i denna fråga. De tidigare oppositionspartierna jagade den förra regeringen som arbetade med denna fråga i Bryssel. Folkhälsominister Maria

Fel! Okänt namn på

Larsson (kd) har i riksdagen sagt att regeringen arbetar med frågan men inget har sipprat ut. Enligt den information som finns att få i Bryssel så ligger frågan på is.

För att något skall ske i denna fråga så är det uppenbart att riksdagen måste ge regeringen till känna som sin uppfattning vad som ovan har sagts om att Sverige snarast ensidigt måste återinföra ändrade införselregler för alkohol på den nivå som gällde före det svenska EU-medlemskapet för att på så vis skydda folkhälsan.

Vikten av att använda folkhälsoargumentet

Insikten om att folkhälsa är en viktig ekonomisk fråga håller på att växa fram inom EU. Det är därför ett argument i tiden och dessutom bidrar Sverige genom att använda det till att skynda på en viktig process inom EU. Men det är viktigt att agera snabbt. Helt nya beteenden håller på att utvecklas och blir svårare att bemöta ju längre det får fortgå.

Att använda skyddet av folkhälsan är inte bara betydelsefullt utifrån möjligheterna att senare vinna den process som självklart skulle bli följden av ett återinförande av kraftigt sänkta införselnivåer för alkohol till Sverige. Det är även viktigt som motiv för det opinionsarbete som regeringen måste initiera om en förändring skall vara framgångsrik.

Därför bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening vad som ovan har framförts om att alkoholens allvarliga hot mot folkhälsan skall användas som huvudsakligt argument när Sveriges nödvändiga beslut om nya och kraftfulla införselbegränsning eventuellt ifrågasätts.

God ekonomi att minska tillgången på alkohol

Ett resultat av en kraftsamling kring alkoholpolitiken blir naturligt att skatteintäkterna ökar. Konsumtionen kommer inte att minska i samma omfattning som det åtminstone är möjligt att minska privatinförsel, smuggling och illegal produktion. Det är möjligt att den legala försäljningen då ökar i en sådan omfattning att den intäktsökningen till och med överstiger kostnaderna för att hävda en ny politik inklusive en införselbegränsning.

På några års sikt är det otvivelaktigt så att vinsterna överstiger kostnaderna. Vi vet att tillgängligheten är den starkaste faktorn när det gäller att påverka det totala intaget. Det kan dock vara svårt att bevisa detta eftersom de stora vinsterna bland annat består i alla de insatser som kommunsektorn inte behöver vidta på grund av missbruksproblematik. Det är därför önskvärt att regeringen tar initiativ till en studie som följer frågan och samlar in sådan kunskap att det blir möjligt att redovisa effekterna för samhällets totala ekonomi av den förändring i alkoholbeteende som en restriktivare alkoholpolitik troligen leder till.

Det är därför av stor vikt att riksdagen ger till känna för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att kraftfulla insatser för att minska alkoholens skadeverkningar ger större intäkter än kostnader för samhället.

Alkoholkontroller i trafiken

Det är viktigt att samhället på alla sätt visar att frågan är viktig. Det räcker inte med skärpt kontroll för att hävda lägre införselnivåer. Alkoholkontroller i trafiken måste samtidigt öka liksom kontroll av olaglig alkoholhantering, exempelvis inom restaurangnäringen och annan brottslighet relaterad till alkohol. Resurserna är ansträngda även hos polisen. En kraftig prioritering av insatserna måste därför göras om en strategi för att minska det totala intaget av alkohol i Sverige skall lyckas. Det är därför nödvändigt att riksdagen ger till känna för regeringen som sin mening vad som här har anförts om behovet av ökad kontrollaktivitet särskilt när det gäller alkoholkontroller i trafiken.

Bekämpa alkoholrelaterad brottslighet

De flesta som drabbas av alkoholrelaterade brott är nära anhöriga. De flesta brotten är mindre våldsbrott som oftast begås i hemmen mot familjemedlemmar och släktingar. Alkohol är dock en drivkraft även vid grövre brott. Det är stora pengar i omlopp i illegal alkoholhandel och många som begår grövre brott gör det under påverkan av alkohol och andra droger. Det finns även en tydlig koppling mellan alkohol och trafikbrott. I många av de senaste årens uppgörelser med tillhyggen som ibland slutat med att människoliv utplånats har alkohol spelat en viktig roll. Alkohol är även en inkörsport till andra droger.

Tredje part och anhöriga får ofta stora sociala och ekonomiska problem och på olika sätt livslånga störningar förutom de rent fysiska skador som kan förekomma. Detta innebär stora inkomstbortfall för samhället förutom de kostnader som vården och rättsfrågorna innebär. Det görs olika uppskattningar av hur stor påverkan alkoholen har på samhället såväl i ekonomiska termer som i förlorad livskvalitet för innevånarna. Otrygghet är en av många parametrar som är svår att mäta, varför uppskattningarna tenderar att stanna på ganska olika nivåer, kanske beroende på vilka som utför analysen.

Man kan därför inte påstå att vissa beräkningar skulle vara mer korrekta än andra utan det man kan säga är att effekterna av alkohol handlar om stora belastningar för samhället som helhet. Det är därför angeläget att riksdagen ger regeringen till känna som sin mening vad som här har anförts om behovet av ökad aktivitet när det gäller bekämpande av brottslighet där alkohol är involverad.

Fel! Okänt namn

Systembolagets framtida roll

All forskning, inte bara i Sverige utan all forskning, är samstämmig när det gäller metoder för begränsning av konsumtionen av alkohol. De politiska metoder som står till buds är de som handlar om olika åtgärder för att minska tillgängligheten. Det gäller såväl priset som öppettider, antal butiker, serveringsregler, införselkontroll med mera. Med tanke på de höga kostnader som på olika sätt hänger samman med en hög konsumtion av alkohol så är det svårt att tänka sig att olika former av åtgärder i den gruppen inte skulle bli aktuella inom en snar framtid. Hur de kommer att se ut är självklart inte helt enkelt att förutspå. Men att en stark organisation för distribution och försäljning av alkohol under av staten beslutade former inte skulle vara nödvändig är lika svårt att tänka sig. Systembolaget kommer att vara en viktig part i den svenska alkoholpolitiken även i framtiden.

För närvarande så signalerar inget av regeringspartierna, inte ens de som mest ivrigt brukar kräva en avveckling av Systembolaget, något åt det hållet. Det är därför inte med anledning av några rykten eller andra signaler som detta krav finns med i motionen. Denna del finns med för säkerhets skull om något skulle hända. Det känns värdefullt om riksdagen uttalar sitt odelade stöd för den modell vi har i Sverige med Systembolaget som en värdefull aktör på marknaden.

Mot bakgrund av detta föreslås därför att riksdagen ger regeringen till känna som sin mening vad som här har anförts om Systembolagets framtida roll.

Varningstexter på alkoholförpackningar

Marknadsföring av alkoholdrycker är omgärdad av stränga regler för att minska risken för konsumenterna att påverkas till ogenomtänkt konsumtion. Det är bra. När förpackningarna väl är i hemmet så är dock information om riskerna med konsumtionen i stort sätt obefintlig. Det finns dock producenter som avråder från konsumtion i samband med exempelvis graviditet och bilkörning på sina dryckesförpackningar.

Såväl öl som vin är mycket kaloririka produkter som bidrar till problemet med övervikt förutom de risker som är kopplade till alkoholhalterna i produkterna. Dessa produkter är styrda av regler på EU-nivå, varför det torde vara svårt för Sverige att som enskilt land lägga krav på tillverkarna. Däremot är distribution och försäljning i Sverige så hårt reglerad att det troligtvis inte finns några svårigheter att utforma en lag om att produkten i det ledet skall förses med information.

Företagen brukar hävda att man inte kan sätta tilläggsinformation på deras förpackningar eftersom de då förlorar sin märkesidentitet, vilket påverkar reklamvärdet i förpackningen. Detta skulle troligen gälla vid en prövning i exempelvis EG-domstolen. Därför bör en lagstiftning om information på förpackningar utformas så att den styr vad som skall ske med förpackningen från det att kunden har köpt den till dess den lämnar butiken. Ett system där

Fel! Okänt namn på

kassörskan vid prisavläsningen förser förpackningen med en självhäftande etikett påverkar då inte förpackningens säljande värde fram till säljtillfället. En sådan lagstiftning skulle då handla om ett märkningstvång vid försäljningen och inte om produktens utseende.

Det är värdefullt för konsumenten att vid konsumtionstillfället bli påmind om de risker som är förknippade med konsumtionen. Det här ovan beskrivna sättet kanske stöter på problem men kanske finns det då andra lösningar som kan klara de regler som Sveriges riksdag inte kan förändra. Regeringen bör tillsätta en utredare som tittar på vilka möjligheter det finns att förse dryckesförpackningar för alkoholhaltiga drycker med informationstext om hälsorisker med konsumtionen. Det beskrivna förslaget är enbart till för att bredda idéerna så att man inte omedelbart ger upp enbart för att traditionella metoder troligen faller. Detta föranleder självklart riksdagen att ge regeringen till känna som sin mening vad som anförts i motionen om att försöka utforma regler som gör det möjligt att på något sätt införa varningstexter på alkoholförpackningar i Sverige.

Förebyggande arbete

Beroendeframkallande produkter motarbetas effektivast genom att förebygga beroendet. Att aldrig börja konsumera är den överlägset säkraste metoden mot beroendet. Tyvärr är beroendeframkallande produkter mycket lönsamma för de företag som producerar dem, vilket gör att drivkraften att få ut dem på marknaden är mycket stor. Dessa produkter marknadsförs också mycket hårt med extremt kostsamma kampanjer. Företagen väljer ofta att kringgå marknadsföringsrestriktioner genom att hitta på nya ej reglerade sätt att nå blivande konsumenter eller genom att baka in marknadsföringen i andra produkter. Dataspejlsvärlden är ett exempel på en sådan ny arena där man når nästa generation konsumenter.

Metoderna för marknadsföring skiljer sig egentligen inte så mycket åt mellan läkemedelsbolagens lyckopillersannonsering och tobaksbolagens eller alkoholtillverkarnas framgångslöften till kunderna. Det är drömmar om framgång och lycka som i grunden utgör det som skall förmå den svage konsumenten att han eller hon måste vara med för att bli en lyckad individ.

Det är därför inte så enkelt att förebygga. Det är enorma ekonomiska intressen bakom att upprätthålla konsumtionen och framförallt bakom att få nya grupper in i beroendet. Därför är frivilligorganisationerna oerhört viktiga. Det är inte i första hand genom att ösa miljoner till myndigheter som man kan få ett bättre resultat, utan det är genom att jobba mer ihop med de i första hand ideella krafter som finns i samhället. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna vad som anförts ovan om behovet av ett utvecklat förebyggande arbete.

Fel! Okänt namn

Samhällsekonomiska effekter

Beroende på hur man räknar så kommer forskarna fram till att de totala samhällskostnaderna för alkoholen i Sverige är minst 20,6 miljarder kronor men kanske så stora som 160 miljarder kronor per år. Det stora spannet beror på många saker, men en faktor är naturligtvis att alla de barn som drabbas av problem på grund av alkoholmissbrukande föräldrar i sin tur påverkas på något sätt som kan vara svårt att med vetenskaplig säkerhet fastställa. En stor del av kostnaden är ju utebliven produktion som är svår att överblicka i form av framtida utfall.

Ett annat sätt att försöka räkna på de ekonomiska effekter som alkoholen har för samhället kan vara att försöka göra beräkningar på nettokostnader för olika typer av åtgärder. Sådana beräkningar kan möjligen till viss del utvärderas efter kanske bara tio år med något så när god träffsäkerhet. Detta skulle i ett senare läge kanske kunna ge förbättrade möjligheter att göra mer träffsäkra beräkningar på vad alkoholen egentligen kostar samhället som helhet. Som beslutsunderlag är det alltid bra med försök till nettokostnadskalkyler. Ett förslag är därför att börja med att genomföra den typen av kalkyler på de ovan föreslagna åtgärderna. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna vad som ovan anförts om uppföljning av de totala samhällsekonomiska effekterna av de föreslagna åtgärderna.

Alkoholhandel hämmar internationell utveckling

Regeringen har tidigare konstaterat att nationell politik allt mer handlar om gränsöverskridande frågor som får internationella effekter. Behovet av samstämmighet och samverkan mellan politikområden för att hantera dessa gemensamma utmaningar har aldrig varit större än idag, vilket är mycket välkommet. Det gäller nu att forma en politik som lever upp till den insikten.

Det ställer stora krav på Sveriges agerande även i handelspolitiska sammanhang och kanske särskilt vad gäller regler för marknadsföring av alkohol. Ett passivt förhållningssätt från Sveriges sida öppnar för alla de starka alkoholitressen som finns i många av EU:s medlemsländer när det gäller utformningen av bilaterala handelsrelationer eller i WTO-förhandlingar. Rätt hantlat innebär globaliseringen emellertid stora möjligheter för världssamfundet att komma till rätta med den betydelse alkohol har för fattigdom och orättvisor i alla världens länder.

Förutsättningarna för att hantera alkoholfrågan är bättre än någonsin tidigare efter den WHO-initierade state-of-the-art-studien "Alcohol no ordinary commodity" (2003), där 15 alkoholforskare under ledning av professor Thomas Baber lagt fast vad som är evidensbaserad, effektiv alkoholpolitik, vilket många utvecklingsländer saknar men är i stort behov av inför en kraftigt expansiv global alkoholindustris strävan efter att utveckla nya marknader. Här kan Sverige spela en verkligt framträdande och aktiv roll baserad på den kunskap på området som finns i svenska institutioner och organisationer.

Fel! Okänt namn på

Kampen mot fattigdomen är mycket en fråga om individers möjligheter att påverka sin livssituation och att öka sin levnadsstandard och därmed stärka makten över sina egna liv. Dessa möjligheter hämmas eller omöjliggörs för hundratusentals individer även i vårt samhälle på grund av alkoholens negativa effekter, varför svenska insatser i utvecklings-sammanhang bör uppmärksamma och rikta åtgärder mot alkohol, som av WHO klassas som en av de fem främsta riskfaktorerna för folkhälsa i världen. Insatser på detta område faller väl in i den ambition som uttrycks i regeringens politik för en global utveckling.

EU:s handelskommissionär Peter Mandelsohn svarade den 13 mars 2007 EU-parlamentarikern Jens Holm på en fråga om ökad tobaks- och alkoholkonsumtion i utvecklingsländerna på följande sätt: När det gäller EU:s stöd till folkhälsan i utvecklingsländerna är det viktigt att poängtera att EU har inlett ett särskilt program, Investing in people 2007–2013, som är ett finansiellt instrument för utvecklingssamarbetet. Hälsofrågorna är en av de fyra prioriterade områdena i detta program.

Hälsa är en förutsättning för utveckling och att EU anser att alkohol påverkar möjligheterna att uppnå hälsomål framgår inte minst av att man i åtminstone tre avsnitt beskriver alkohol som en faktor som påverkar möjligheterna till måluppfyllelse: 5.1 Good health for all, 5.3 Gender Equality och 5.4.2 Protection of children and youth and promotion of participation of children and youth in development. Några exempel:

Alkohol och aids. Kampen mot aids betonas. Sambandet mellan alkohol och hiv/aids börjar bli väl dokumenterat såväl i den ökade smittrisen (cellens mottaglighet för viruset ökar vid alkoholpåverkan) som, och framför allt, i beteendepåverkan där risktagandet och viljan till sexuella kontakter ökar vid alkoholpåverkan.

Kvinnor och alkohol. Kvinnans möjligheter att hävda sina rättigheter står också i relation till mäns alkoholkonsumtion. Som exempel kan miljontals kvinnors rationella förhållningssätt att undvika konflikter tjäna – alla de som varje dag inte klarar att hålla fast vid sin önskan att inte ha sex eftersom alternativet som bjuds är misshandel och våldtäkt av en alkoholpåverkad make eller partner.

Överdriven konsumtion av alkohol är en av de faktorer som tydligast bidrar till för tidig död och oundvikliga hälsobördor. Även om det finns regionala, nationella och lokala variationer när det gäller nivå på problematiken är sambandet väl belagt. För år 2002 uppskattas överdriven konsumtion av alkohol på global nivå ha skördat 2,3 miljoner människors liv i form av förtida död. 4,4 procent av den globala sjukdomsbördan anses även kunna läggas på alkoholens konto. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna som sin mening vad som anförts ovan om vikten av att vid arbete med internationella biståndsinsatser lyfta fram handel med alkohol som en kraftigt utvecklingshämmande faktor.

Fel! Okänt namn

Motarbete aggressiv marknadsföring av alkohol i utvecklingsländer

Tyvärr är verkligheten sådan att alkoholindustrin genom International Centre for Alcohol Policies (ICAP), ett intresseorgan för alkoholindustrin, i dag skriver förslag till ny alkohollagstiftning åt flera afrikanska regeringar (i Lesotho, Uganda och Malawi). Man har ambition att ”hjälpa” många fler fattiga länder med detta. Den lagstiftning man för fram baseras givetvis inte på folkhälsopolitiska målsättningar utan på industrins intressen.

Det är därför av största vikt att Sverige arbetar för att påverka, dels självklart direkt vid alla kontakter med regeringar i länder som utsätts för dessa påtryckningar, dels också indirekt genom att agera i EU och FN för att internationella handelsöverenskommelser även skall hantera villkoren för aggressiv marknadsföring av alkohol och tobak.

När man ser vad industrins globalisering, och det växande inflytandet från marknadsideologer som detta innebär i många små och svaga länder och även inflytande över beslutsfattare på nationell nivå i dessa länder, betyder så blir man oroad. I den mån alkoholpolitik utformas så sker det mer på marknads villkor än för befolkningens möjlighet att nå den utveckling som vore önskvärd.

Med de goda erfarenheter Sverige har av en restriktiv alkoholpolitik borde det kunna vara en framträdande del av Sveriges internationella åtagande i en politik för global utveckling att hjälpa utvecklingsländer när det gäller att utforma en alkoholpolitik som stöder utvecklingen på lokal nivå. Att förhindra den mycket aggressiva marknadsföring och reklam för såväl alkohol som tobak som blivit vanlig i många utvecklingsländer borde ha högsta prioritet vid förhandlingar om utvecklingsavtal och handelsavtal.

Forskningen är samlad, väl dokumenterad och tillgänglig i Baborrapporten ”Alcohol no ordinary commodity” (WHO 2003). Där beskrivs också den nuvarande situationen som motiverar att hjälpa medlemsländerna att minska den alkoholrelaterade sjukdomsördan där förebyggande insatser, det vill säga en effektiv alkoholpolitik och lagstiftning, är nödvändiga.

Sverige bör i allt internationellt biståndsarbete lyfta fram alkoholens roll som en allvarligt utvecklingshämmande faktor. Sverige bör som konsekvens av detta arbeta för att förhandlingarna inom WTO och GATS strävar efter att begränsa den mycket aggressiva form av marknadsföring av såväl alkohol som tobak som blivit norm i många utvecklingsländer.

Riksdagen bör därför ge regeringen till känna som sin mening vad som anförts ovan om behovet av att lyfta fram frågan om aggressiv marknadsföring av alkohol som en utvecklingshämmande faktor inom ramen för EU:s arbete med WTO och GATS samt vid alla andra tillfällen när handelsregler diskuteras och förhandlas.

Okänt namn på

Alkohol i FN:s arbete med utvecklingsfrågor

Att driva frågan inom EU är ett sätt att öka trycket på att utvecklingsinsatser som Sverige skall använda sig av inte ska saboteras. Även inom FN ska Sverige driva frågan om alkoholens utvecklingshämmande roll. Sverige bör sträva efter att samla en global opinion mot den form av marknadsföring av alkohol och tobak som utvecklats av många företag och även arbeta mot att företag infiltrerar lagstiftningsprocesser där de själva har ekonomiska intressen så som redan skett i några afrikanska länder.

Riksdagen bör för att påskynda ett sådant initiativ ge regeringen till känna som sin mening vad som anförts ovan angående betydelsen av att lyfta fram frågan om aggressiv marknadsföring av alkohol som en utvecklingshämmande faktor inom ramen för FN:s arbete med utvecklingsfrågor.

Stockholm den 5 oktober 2008

Jan Lindholm (mp)

Gunvor G Ericson (mp)